

Příklad výpočtu rozdělení mandátů ve volbách do zastupitelstev obcí

(rozdělení mandátů se provádí podle zákona č. 491/2001 Sb.)

Pro ukázkou rozdělování mandátů byly v tomto příkladu použity modelové výsledky hlasování v obci Sebranice z metodiky ČSÚ pro rok 2026 "Pokyny pro okrskové volební komise"

1. Vstupní údaje - výsledky hlasování na souhrnném hlasovacím lístku

- volí se 7 členů zastupitelstva
- v obci je vytvořen 1 volební okrsek, obec není rozdělena do více volebních obvodů
- pro volby do zastupitelstva obce byly zaregistrovány kandidátní listiny (dále "KL") 8 volebních stran
- v obci kandidují samostatně 3 kandidáti (volební strany D, F, G)
- volební strany A a C využily možnost navrhnout o třetinu větší počet kandidátů, než je počet volených zastupitelů (§ 22 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb.)
- kandidát č. 4 (GH) volební strany A a kandidát č. 5 (EG) volební strany H se do 48 hodin před zahájením voleb vzdali své kandidatury nebo byli odvoláni

Zástupci komise odevzdali na přebíracím místě ČSÚ spolu se zápisem na tiskopisu T/3 tento souhrnný hlasovací lístek s počty hlasů pro jednotlivé kandidáty a volební strany

HLASOVACÍ LÍSTEK				VÝSLEDKY ZA OKRSEK Č.: 1			
Obec Sebranice Do zastupitelstva obce se volí 7 členů				Pro volby do zastupitelstva obce ve dnech xx.a xx. xx 20xx Podpis předsedy komise (při ručním zpracování)			
733	Volební strana A vylosované číslo 1	509	Volební strana B vylosované číslo 2	59	Volební strana C vylosované číslo 3		Volební strana D vylosované číslo 4
119	1. AB	101	1. OP	7	1. FE	62	1. ZX
119	2. CD	101	2. RS	8	2. HG		
119	3. EF	102	3. TU	0	3. JI		
N	4. GH	103	4. VW	14	4. LK		
108	5. IJ	102	5. XZ	12	5. NM		
104	6. KL			8	6. PO		
104	7. MN			9	7. SR		
31	8. BA			1	8. UT		
29	9. DC			0	9. VZ		
64	Volební strana E vylosované číslo 5		Volební strana F vylosované číslo 6		Volební strana G vylosované číslo 7	982	Volební strana H vylosované číslo 8
32	1. AZ	63	1. CV	11	1. DU	125	1. AC
32	2. BW					181	2. BD
Jméno, příjmení a podpis zapisovatele:		EMA TICHÁ Tichá				177	3. CE
Jména, příjmení a podpisy ostatních členů komise:		MARIE NOVOTNÁ Novotná		KAREL STARÝ Starý		194	4. DF
		JAROSLAV NOVÁK Novák		JAN KRÁTKÝ Krátký		N	5. EG
		PETR KOMÁREK Komárek				180	6. FH
						125	7. GI

Počet platných hlasů ve volebním okrsku celkem je dán součtem hlasů pro jednotlivé volební strany:

Volební strana A 733 platných hlasů
Volební strana B 509 platných hlasů
Volební strana C 59 platných hlasů
Volební strana D 62 platných hlasů
Volební strana E 64 platných hlasů
Volební strana F 63 platných hlasů
Volební strana G 11 platných hlasů
Volební strana H 982 platných hlasů

Počet platných hlasů v okrsku celkem

733 + 509 + 59 + 62 + 64 + 63 + 11 + 982 = 2 483

2. Výpočet rozdělení mandátů, určení zastupitelů a náhradníků

Krok A) - Určení postupu kandidujících volebních stran do skrutinia (§ 45 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb.)

- počet platných hlasů v obci celkem (2 483) se vydělí počtem volených členů zastupitelstva (7)
- tento **podíl se následně vynásobí počtem kandidátů dané volební strany**, maximálně však voleným počtem členů zastupitelstva, odvolaní a odstoupivší kandidáti se do počtu nezapočítávají
- výsledkem tohoto součinu pro každou volební stranu je tzv. **přepočtený základ**
- počet platných hlasů pro každou volební stranu se vydělí jejím **přepočteným základem** a pro zisk údaje v procentech **vynásobí hodnotou 100** (uvedeno na 2 desetinná místa bez zaokrouhlení)
- do skrutinia postupují volební strany, jejichž výsledný poměr hlasů k přepočtenému základu dosáhl **alespoň 5 %**

Postup výpočtu v modelové obci Sebranice je zachycen v následující tabulce

Volební strana	Počet hlasů	Počet platných kandidátů	Výpočet základu ^{*)}	Přepočtený základ pro porovnání k hranici	Výpočet poměru hlasů pro KL k přepočt. základu	Poměr hlasů k základu v %
A ^{*)}	733	8	2 483/7*7	2 483,00	733/2 483,00*100	29,52
B	509	5	2 483/7*5	1 773,57	509/1 773,57*100	28,69
C ^{*)}	59	9	2 483/7*7	2 483,00	59/2 483,00*100	2,37
D	62	1	2 483/7*1	354,71	62/354,71*100	17,47
E	64	2	2 483/7*2	709,42	64/709,42*100	9,02
F	63	1	2 483/7*1	354,71	63/354,71*100	17,76
G	11	1	2 483/7*1	354,71	11/354,71*100	3,10
H	982	6	2 483/7*6	2 128,28	982/2 128,28*100	46,14

volební strana C nepostoupila do skrutinia
(poměr hlasů k přepočtenému základu je menší než 5 %)

volební strana G nepostoupila do skrutinia
(poměr hlasů k přepočtenému základu je menší než 5 %)

^{*)} Volební strany A a C mají na kandidátní listině více kandidátů než je volených členů zastupitelstva, přepočtený základ se však počítá **maximálně** z počtu volených členů zastupitelstva

Krok B) - výpočet podílů (§ 45 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb.)

- k převedení výsledku hlasování na mandáty se při volbách do zastupitelstev obcí používá **d'Hondtova metoda**
- počet platných hlasů pro každou do skrutinia postupující volební stranu se postupně dělí jednotlivými čísly z řady volebních dělitelů, tj. čísla 1, 2, 3, 4, 5 a dále vždy o 1 vyšším
- vypočte se **tolik podílů, kolik** má daná volební strana **platných kandidátů** (nezapočítávají se odvolaní a ti, kteří odstoupili)
- podíly se uvádí vždy na 2 desetinná místa bez zaokrouhlení

V modelové obci Sebranice postoupily do skrutinia:

Volební strana A	→	8 platných kandidátů
Volební strana B	→	5 platných kandidátů
Volební strana D	→	1 platný kandidát
Volební strana E	→	2 platní kandidáti
Volební strana F	→	1 platný kandidát
Volební strana H	→	6 platných kandidátů

Platné hlasy v obci	Volební strana A 733	Volební strana B 509	Volební strana D 62	Volební strana E 64	Volební strana F 63	Volební strana H 982
Dělitel	Podíly hlasů	Podíly hlasů	Podíly hlasů	Podíly hlasů	Podíly hlasů	Podíly hlasů
1	733,00	509,00	62,00	64,00	63,00	982,00
2	366,50	254,50	x	32,00	x	491,00
3	244,33	169,66	x	x	x	327,33
4	183,25	127,25	x	x	x	245,50
5	146,60	101,80	x	x	x	196,40
6	122,16	x	x	x	x	163,66
7	104,71	x	x	x	x	x
8	91,62	x	x	x	x	x

x...zápis není možný z logických důvodů; počet vypočítávaných podílů se stanovuje podle počtu platných kandidátů (nezapočítávají se odvolaní a ti, kteří odstoupili)

Krok C) - seřazení podílů (§ 45 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb.)

- vytvoří se **seznam tolika nejvyšších podílů, kolik zastupitelů se v obci volí** (obec Sebranice má v tomto příkladu 7 zastupitelů)
- současně se s hodnotou podílu uvede označení volební strany, která tohoto podílu dosáhla

Pořadí podílu	Podíly hlasů	Volební strana
1	982,00	Volební strana H
2	733,00	Volební strana A
3	509,00	Volební strana B
4	491,00	Volební strana H
5	366,50	Volební strana A
6	327,33	Volební strana H
7	254,50	Volební strana B

Krok D) - rozdělení mandátů stranám (§ 45 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb.)

- za každý podíl obsažený ve výše uvedeném seznamu získá volební strana 1 mandát

Volební strana	Počet mandátů
Volební strana A	2
Volební strana B	2
Volební strana H	3
Celkem	7

Krok E) - způsob přidělování mandátů jednotlivým kandidátům a stanovení náhradníků (§ 45 odst. 3 až 5 zákona č. 491/2001 Sb.)

- v rámci volebních stran, kterým v zastupitelstvu obce náleží mandáty, případnou zastupitelská místa kandidátům podle pořadí na hlasovacím lístku (dále také "HL"),
- má-li však některý kandidát **nejméně o 10 % více hlasů**, než činí průměrný počet hlasů na kandidáta vyjádřený celým číslem bez zaokrouhlení, posune se takový kandidát na první místo HL
- je-li takových kandidátů více, **určí se jejich pořadí podle počtu získaných hlasů**
- v případě rovnosti hlasů mezi postupujícími kandidáty je rozhodující původní pořadí kandidátů na hlasovacím lístku
- nezvolení kandidáti volebních stran, kterým v obci náleží alespoň 1 mandát, se stávají náhradníky
- při stanovení pořadí náhradníků se postupuje obdobně jako při přidělování mandátů

V obci Sebranice budou mandáty přiděleny kandidátům následujícím způsobem:

Volební strana	Počet hlasů	Mandáty	Počet platných kandidátů	Průměrný počet hlasů na kandidáta	10 % z průměrného počtu hlasů	Hranice posunu (91+9,1)
A	733	2	8	91	9,1	100,1

kandidát pro postup na HL musí získat alespoň 101 hlasů

Kandidát	Počet hlasů	Mandát	Pořadí mandátu	Pořadí náhradníka
1 AB	119	ANO	1	
2 CD	119	ANO	2	
3 EF	119	NE		1
5 IJ	108	NE		2
6 KL	104	NE		3
7 MN	104	NE		4
8 BA	31	NE		5
9 DC	29	NE		6

kandidát překonal hranici posunu, o udělení mandátu rozhodlo původní poř. na HL
kandidát překonal hranici posunu, o udělení mandátu rozhodlo původní poř. na HL
kandidát překonal hranici posunu, o neudělení mandátu rozhodlo původní poř. na HL
kandidát překonal hranici posunu, mandát z důvodu nižšího počtu hlasů nezíská
kandidát překonal hranici posunu, mandát z důvodu nižšího počtu hlasů nezíská
kandidát překonal hranici posunu, mandát z důvodu nižšího počtu hlasů nezíská

Volební strana	Počet hlasů	Mandáty	Počet platných kandidátů	Průměrný počet hlasů na kandidáta	10 % z průměrného počtu hlasů	Hranice posunu (101+10,1)
B	509	2	5	101	10,1	111,1

kandidát pro postup na HL musí získat alespoň 112 hlasů

Kandidát	Počet hlasů	Mandát	Pořadí mandátu	Pořadí náhradníka
1 OP	101	ANO	1	
2 RS	101	ANO	2	
3 TU	102	NE		1
4 VW	103	NE		2
5 XZ	102	NE		3

žádný kandidát nepřekonal hranici posunu - mandáty určeny pův. pořadím na HL

Volební strana	Počet hlasů	Mandáty	Počet platných kandidátů	Průměrný počet hlasů na kandidáta	10 % z průměrného počtu hlasů	Hranice posunu (163+16,3)
H	982	3	6	163	16,3	179,3

kandidát pro postup na HL musí získat alespoň 180 hlasů

Kandidát	Počet hlasů	Mandát	Pořadí mandátu	Pořadí náhradníka
1 AC	125	NE		1
2 BD	181	ANO	2	
3 CE	177	NE		2
4 DF	194	ANO	1	
6 FH	180	ANO	3	
7 GI	125	NE		3

kandidát překonal hranici posunu, zůstává na 2. místě (2. nejvyšší počet hlasů)
kandidát překonal hranici posunu, posun na 1. místo (získal nejvíc hlasů)
kandidát překonal hranici posunu, posun na 3. místo (3. nejvyšší počet hlasů)

Zvolení zastupitelé v obci Sebranice:

Volební strana	Kandidát	Platné hlasy	Pořadí zvolení
Volební strana A	1 AB	119	1
	2 CD	119	2
Volební strana B	1 OP	101	1
	2 RS	101	2
Volební strana H	4 DF	194	1
	2 BD	181	2
	6 FH	180	3

Náhradníci pro zastupitelstvo v obci Sebranice:

Volební strana	Kandidát	Platné hlasy	Pořadí náhradníka
Volební strana A	3 EF	119	1
	5 IJ	108	2
	6 KL	104	3
	7 MN	104	4
	8 BA	31	5
	9 DC	29	6
Volební strana B	3 TU	102	1
	4 VW	103	2
	5 XZ	102	3
Volební strana H	1 AC	125	1
	3 CE	177	2
	7 GI	125	3

3. Zápisy o výsledku voleb do zastupitelstva obce

V modelové obci Sebranice bude Zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce vypadat následovně:

ZÁPIS O VÝSLEDKU VOLEB DO ZASTUPITELSTVA OBCE

Ve volbách do zastupitelstva obce (městysu, města, městské části, městského obvodu) **Sebranice**, okres **Blansko**, konaných ve dnech (dne) **xx. - xx.xx.20xx**, byly podle výsledků převzatých od okrskových volebních komisí zjištěny výsledky voleb v obci.

Počet volebních okrsků	1
Počet okrskových volebních komisí, které předaly výsledek hlasování	1
Seznam čísel volebních okrsků, jejichž výsledky nebyly předány	-----
Počet volebních obvodů	1
Celkový počet osob zapsaných ve výpisech ze seznamů voličů a jejich dodatků	515
Celkový počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky	370
Celkový počet voličů, kteří hlasovali na voličský průkaz	0
Celkový počet odevzdaných úředních obálek	370
Celkový počet hlasovacích lístků, které jsou platným hlasem voliče	360

A) Jména a příjmení zvolených členů zastupitelstva:

Pořadí	Jméno a příjmení	Věk	Pořadí na HL	Počet hlasů
zvolení				
Volební strana č. 1 - A:				
1.	AB	věk	1.	119
2.	CD	věk	2.	119
Volební strana č. 2 - B:				
1.	OP	věk	1.	101
2.	RS	věk	2.	101
Volební strana č. 8 - H:				
1.	DF	věk	4.	194
2.	BD	věk	2.	181
3.	FH	věk	6.	180

B) Jména a příjmení náhradníků:

Pořadí	Jméno a příjmení	Věk	Pořadí na HL	Počet hlasů
náhrad.				
Volební strana č. 1 - A:				
1.	EF	věk	3.	119
2.	IJ	věk	5.	108
3.	KL	věk	6.	104
4.	MN	věk	7.	104
5.	BA	věk	8.	31
6.	DC	věk	9.	29
Volební strana č. 2 - B:				
1.	TU	věk	3.	102
2.	VW	věk	4.	103
3.	XZ	věk	5.	102
Volební strana č. 8 - H:				
1.	AC	věk	1.	125
2.	CE	věk	3.	177
3.	GI	věk	7.	125

C) Celkový počet platných hlasů pro jednotlivé volební strany a pro jednotlivé kandidáty, hranice počtu hlasů pro změnu pořadí kandidáta pro přidělení mandátu:

Volební strana č. 1 - A:				
Počet hlasů pro stranu:		733 hranice:	100,1	
Kandidáti:	Poř. číslo	Jméno a příjmení	Počet hlasů	
1.		AB	119	
2.		CD	119	
3.		EF	119	
4.		GH	N	
5.		IJ	108	
6.		KL	104	
7.		MN	104	
8.		BA	31	
9.		DC	29	

Volební strana č. 2 - B:				
Počet hlasů pro stranu:		509 hranice:	111,1	
Kandidáti:	Poř. číslo	Jméno a příjmení	Počet hlasů	
1.		OP	101	
2.		RS	101	
3.		TU	102	
4.		VW	103	
5.		XZ	102	

Volební strana č. 3 - C:				
Počet hlasů pro stranu:		59 hranice:	6,6	
Kandidáti:	Poř. číslo	Jméno a příjmení	Počet hlasů	
1.		FE	7	
2.		HG	8	
3.		JI	0	
4.		LK	14	
5.		NM	12	
6.		PO	8	
7.		SR	9	
8.		UT	1	
9.		VZ	0	

Volební strana č. 4 - D:				
Počet hlasů pro stranu:		62 hranice:	nepočítá se	
Kandidáti:	Poř. číslo	Jméno a příjmení	Počet hlasů	
1.		ZX	62	

Volební strana č. 5 - E:				
Počet hlasů pro stranu:		64 hranice:	35,2	
Kandidáti:	Poř. číslo	Jméno a příjmení	Počet hlasů	
1.		AZ	32	
2.		BW	32	

ZÁPIS O VÝSLEDKU VOLEB DO ZASTUPITELSTVA OBCE

Volební strana č. 6 - F:

Počet hlasů pro stranu: 63 hranice: nepočítá se

Kandidáti:	Poř. číslo	Jméno a příjmení	Počet hlasů
	1.	CV	63

Volební strana č. 7 - G:

Počet hlasů pro stranu: 11 hranice: nepočítá se

Kandidáti:	Poř. číslo	Jméno a příjmení	Počet hlasů
	1.	DU	11

Volební strana č. 8 - H:

Počet hlasů pro stranu: 982 hranice: 179,3

Kandidáti:	Poř. číslo	Jméno a příjmení	Počet hlasů
	1.	AC	125
	2.	BD	181
	3.	CE	177
	4.	DF	194
	5.	EG	N
	6.	FH	180
	7.	GI	125

.....23.30 hod., xx. xx. 20xx.....

Hodina, den, měsíc a rok vyhotovení zápisu

Počet listů přílohy č. 1: 1

Jména, příjmení a podpisy:

pověřený zaměstnanec obce, jejíž úřad plní funkci registračního úřadu:podpis.....
pověřený zaměstnanec Českého statistického úřadu:podpis.....

K ZÁPISU O VÝSLEDKU VOLEB DO ZASTUPITELSTVA OBCE

Obec (městys, město, městská část, městský obvod) **Sebranice**, okres **Blansko**

List č. 1

Volební obvod č. 1

Volby ve dnech (dne): **xx. - xx. xx. 20xx****1. Zjištění počtu hlasů pro volební strany ve vztahu k hranici pro postup do dalšího zjišťování výsledků voleb a seznam volebních stran, které jí vyhověly (§ 45 odst. 1 zákona) :**

Celkem platných hlasů: 2 483

Počet volených členů zastupitelstva: 7

Volební strana	Počet hlasů	Počet kandidátů	Přepoč. základ pro porovnání k hranici	Poměr hlasů k základu v %
č. 1 - A	733	8	2 483,00	29,52
č. 2 - B	509	5	1 773,57	28,69
č. 3 - C	59	9	2 483,00	2,37
č. 4 - D	62	1	354,71	17,47
č. 5 - E	64	2	709,42	9,02
č. 6 - F	63	1	354,71	17,76
č. 7 - G	11	1	354,71	3,10
č. 8 - H	982	6	2 128,28	46,14

Pro rozhodnutí o postupu bylo použito 5% hranice

Seznam volebních stran, které postoupily do dalšího zjišťování výsledků voleb:

A
B
D
E
F
H

2. Pořadí vypočtených podílů, počet mandátů pro jednotlivé volební strany:

Pořadí	Hodnota podílu	Číslo a zkrácený název volební strany
1.	982,00	8 - H
2.	733,00	1 - A
3.	509,00	2 - B
4.	491,00	8 - H
5.	366,50	1 - A
6.	327,33	8 - H
7.	254,50	2 - B

Volební strana	Mandáty
1 - A	2
2 - B	2
8 - H	3

.....**23.30 hod., xx. xx. 20xx**.....
 Hodina, den, měsíc a rok vyhotovení zápisu

Jména, příjmení a podpisy:

pověřený zaměstnanec obce, jejíž úřad plní funkci registračního úřadu:**podpis**.....
 pověřený zaměstnanec Českého statistického úřadu:**podpis**.....